Analytická část – analýza zdravotního stavu, MA21, sociodemografické podmínky, obyvatelstvo

I. Analýza zdravotního stavu obyvatel městské části Praha-Dolní Měcholupy

Z citované analýzy jsou zřetelně čitelné následující oblasti zdraví, na které se návrhová část zaměřuje. Kardiovaskulární choroby, které tvoří polovinu všech úmrtí v ČR, mají v Praze klesající trend. Jedním z faktorů ovlivňujících vznik těchto chorob je hluková zátěž (např. překročením limitů nočního hluku je zasaženo necelých 30 tis. obyvatel MČ – viz data z Územně analytických podkladů hl. m. Prahy z roku 2020 (dále jen „ÚAP“) dostupné na uap.iprpraha.cz/#/katalog-mestskych-casti/m.0100.07.011.01 nebo data z hlukového mapování, která jsou dostupná na Portálu životního prostředí hlavního města Prahy na webové adrese portalzp.praha.eu/jnp/cz/hluk/hlukove_mapovani/strategicka_hlukova_mapa_prahy.xhtml.

Druhou nejčastější příčinou úmrtí dle Analýzy jsou nádorová onemocnění (muži – nádory prostaty, tlustého střeva a konečníku a nádory plic; ženy – nádory prsu, tlustého střeva a konečníku a nádory dělohy). Celkově v úmrtnosti na tato onemocnění v Praze je viditelný sestupný trend. Jedním z faktorů ovlivňující výskyt nádorových onemocnění je i čistota ovzduší, která je značně ovlivněna dopravou. Kvalita ovzduší v Praze je sledována sítí měřících stanic (ČHMÚ a dalších organizací). Informace ke kvalitě ovzduší jsou dostupné na www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/grafroc_CZ.html.

Na třetím místě v úmrtnosti dominují poranění (úrazy) a otravy, kde Praha vykazuje od roku 2016 stoupající trend.

Další oblastí ovlivňující zdraví obyvatel je výskyt různých infekčních chorob. Jedná se například o hepatitidy (žloutenky). Ačkoliv poslední dobou je situace ve výskytu na území ČR spíše příznivá, Praha převyšuje průměr v celé ČR, ale to je dáno také tím, že hlavní město je centrem cestovního ruchu, společenského, kulturního apod. žití. Nezanedbatelné místo mají také střevní infekce (salmonela a kampylobakter) s mírně stoupajícím trendem. Pohlavně přenosné nákazy velmi výrazně v Praze překračují průměr ČR.

Dalším nezanedbatelným problémem je i předpokládaný stoupající trend nárůstu diabetu a s tím spojené pozvolné zvyšování počtu pacientů trpících komplikacemi diabetu.

Již jsou doložitelné dopady období pandemie onemocnění covid-19 na fyzické a psychické zdraví obyvatelstva. Jedná se například o nárůst obezity u dětí s posunem do nižších věkových skupin (viz Zpráva o prvních předběžných výsledcích antropologických dat českých dětí v roce 2021, autoři: B. Procházka, J. Vígnerová, A. Gabera, A. Vážná, P. Sedlák, J. Kratěnová, K. Žejglicová V. Puklová, K. et.al).

Počet léčených osob na různé alergie je v Praze téměř dvojnásobný oproti průměru ČR.

Velmi vážnou oblastí, která má dopad i na okolí závislých osob a jejího prostředí, v němž žijí, je oblast závislostí různých typů (alkohol, drogy, herní automaty). V Praze počet těchto osob v péči zdravotnických zařízení je vyšší, než je tomu v řadě jiných, zejména okrajových regionech ČR, což může být do jisté míry dáno koncentrovanější dostupností těchto zdravotnických zařízení a různých dalších podpůrných zařízení na území Prahy.

II. Sociodemografické podmínky

MČ Dolní Měcholupy se rozkládá na ploše katastrálního území Dolních Měcholup v obvodě Praha 10 s rozlohou 4,66 km² a patří mezi tzv. malé městské části.

K 1. 1. 2024 je zde registrováno 4 328 obyvatel a z toho činí 30,8 % (tedy 1 334 osob) cizinci.

Z tabulky Stav obyvatel je patrné, že MČ má velmi nízký věkový průměr svých občanů, který se stále nepatrně snižuje. Je to dáno jejím dynamickým rozvojem (rovněž patrné z tabulky), zejména výstavbou především v části území s názvem Malý háj.

Stav obyvatel k 31.12.

		2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvatel celkem		3 314	3 658	3 612	4 009	.
v tom podle pohlaví	muži	1 645	1 811	1 763	1 948	.
	ženy	1 669	1 847	1 849	2 061	.
v tom ve věku (let)	0-14	727	792	805	908	.
	15-64	2 217	2 467	2 399	2 674	.
	65 a více	370	399	408	427	.
Průměrný věk		36,7	36,4	36,1	35,7	.

Kód: PU-DEM-OB1/2

Pohyb obyvatel

		2019	2020	2021	2022	2023
Živě narození		48	57	62	56	.
Zemřelí		26	24	29	19	.
Přistěhovalí		326	492	376	588	.
Vystěhovalí		181	181	225	228	.
Přírůstek (úbytek)	přirozený	22	33	33	37	.
	stěhováním	145	311	151	360	.
	celkový	167	344	184	397	.

Kód: PU-DEM-OB2/3

Pohyb obyvatel

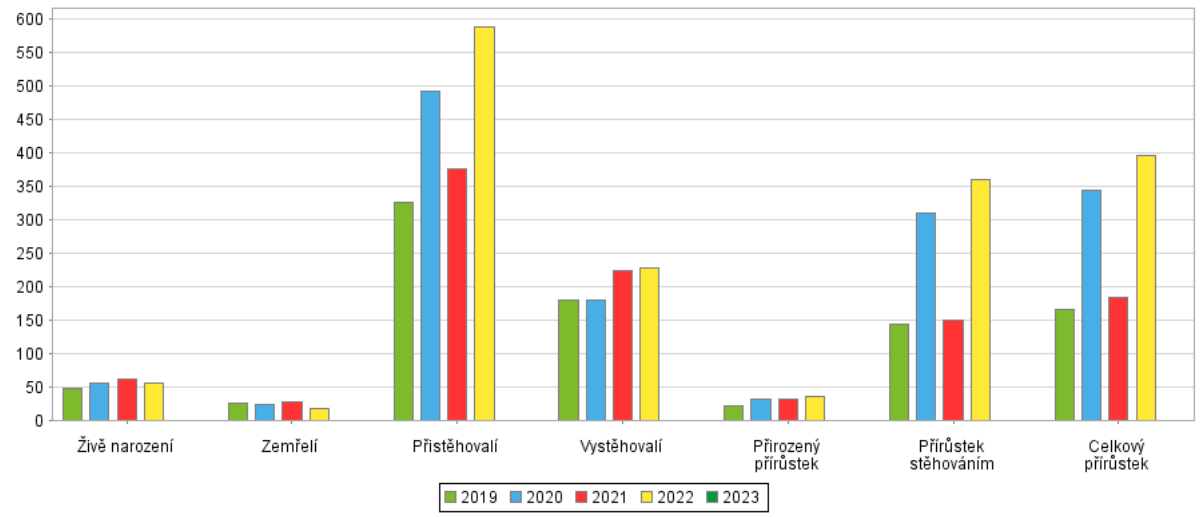

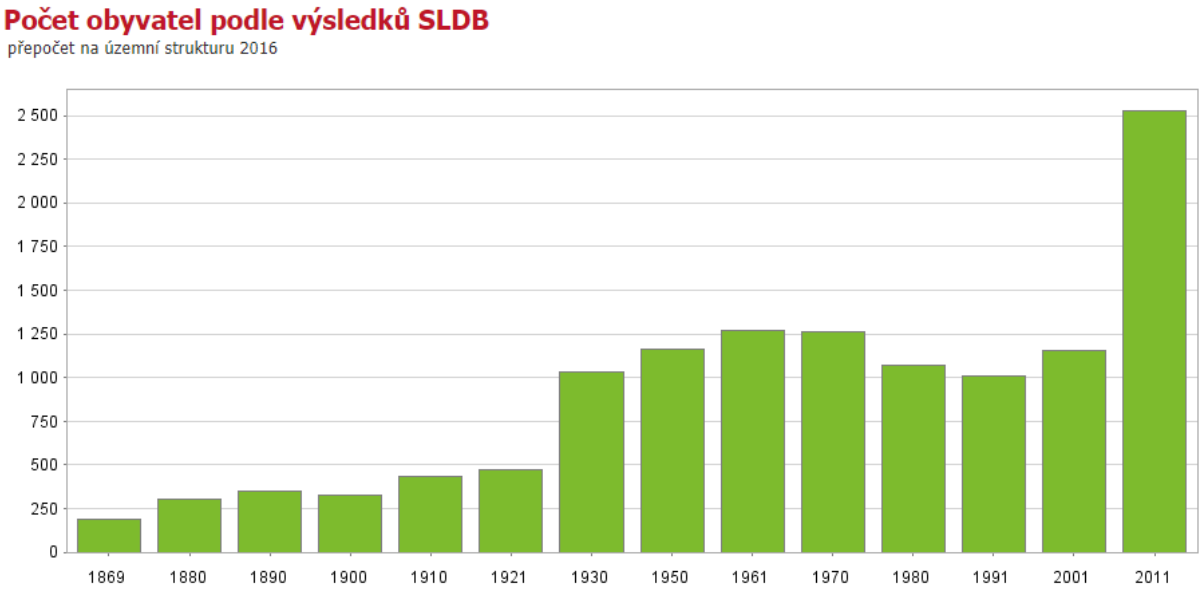

**SLDB – sčítání lidu, domů a bytů*
Zdroj dat: Veřejná databáze ČSÚ

Dolní Měcholupy jsou oblíbené pro svou přidanou hodnotu přírody ve městě. Máme blízko k vymoženostem města, ale naše městská část je zasazena v přírodním prostředí. Máme velký park využívaný všemi generacemi, cyklostezku, lesík, potok a v blízkosti MČ také rybník. Část území Dolních Měcholup ovšem tvoří průmyslová zóna.

Trend dynamického růstu je ovlivněn budoucí výstavbou, a to především plány developerů Finep, JRD a dalších soukromých investorů. Po dokončení výstavby ve všech rozvojových částech, je předpokládán nárůst na 10 až 15 tisíc obyvatel.

Projekce budoucího vývoje celkové populace v MČ Praha-Dolní Měcholupy ve věku 0-100 let

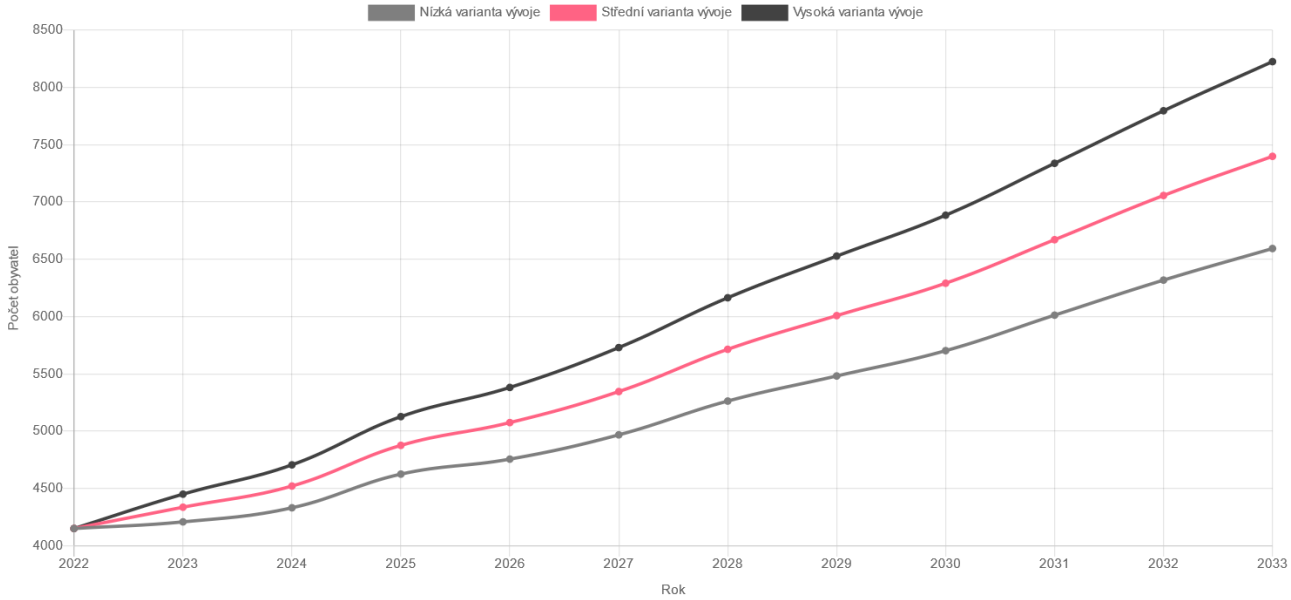

Vývoj celkové populace	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Nízká varianta	4149	4207	4330	4624	4755	4967	5262	5481	5702	6012	6318	6594
Střední varianta	4149	4335	4520	4875	5074	5345	5714	6008	6291	6671	7057	7399
Vysoká varianta	4149	4449	4705	5126	5381	5729	6164	6528	6885	7338	7797	8226

Zvýšený nárok na školská zařízení má nárůst přistěhování mladých rodin. V letech příprav na novou výstavbu nastane krátká stagnace, ale s další etapou výstavby nás čeká strmý nárůst. Je nezbytné, aby se městská část na tyto roky připravila navýšením kapacit školských zařízení. Na rok 2025 plánujeme otevření 3 dětských skupin v objektu, který čeká v tomto roce rekonstrukce.

Projekce budoucího vývoje dětí v MČ Praha-Dolní Měcholupy ve věku 0-6 let

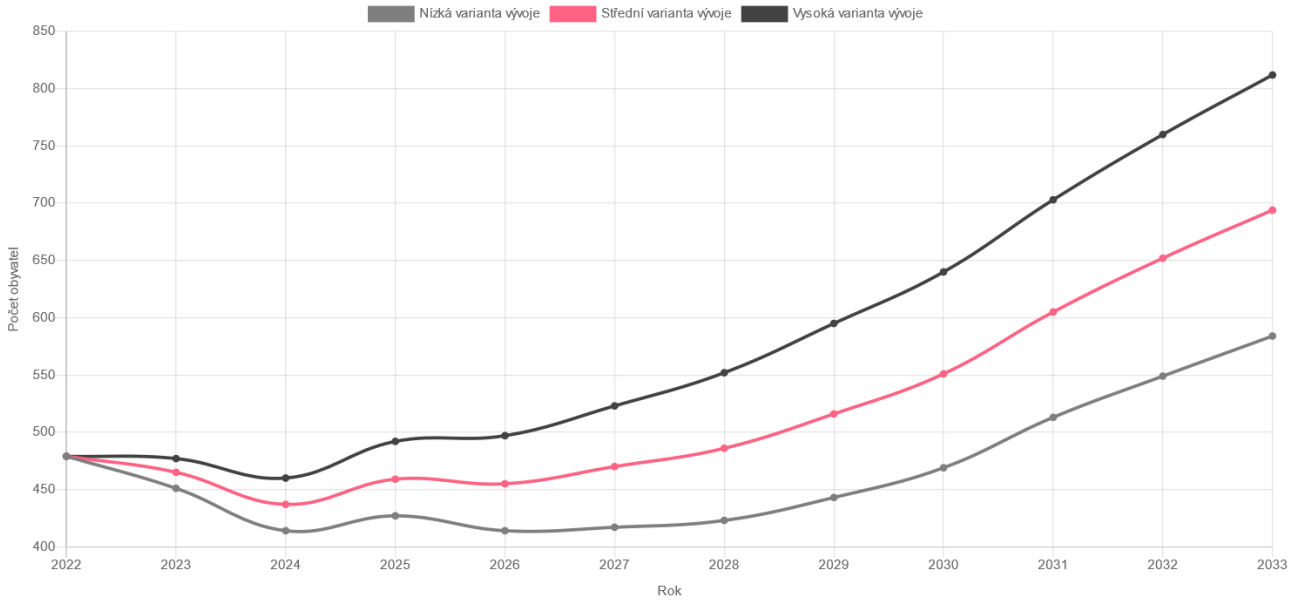

Vývoj počtu dětí 0-6 let	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Nízká varianta	479	451	414	427	414	417	423	443	469	513	549	584
Střední varianta	479	465	437	459	455	470	486	516	551	605	652	694
Vysoká varianta	479	477	460	492	497	523	552	595	640	703	760	812

Projekce budoucího vývoje dětí v MČ Praha-Dolní Měcholupy ve věku 3-6 let

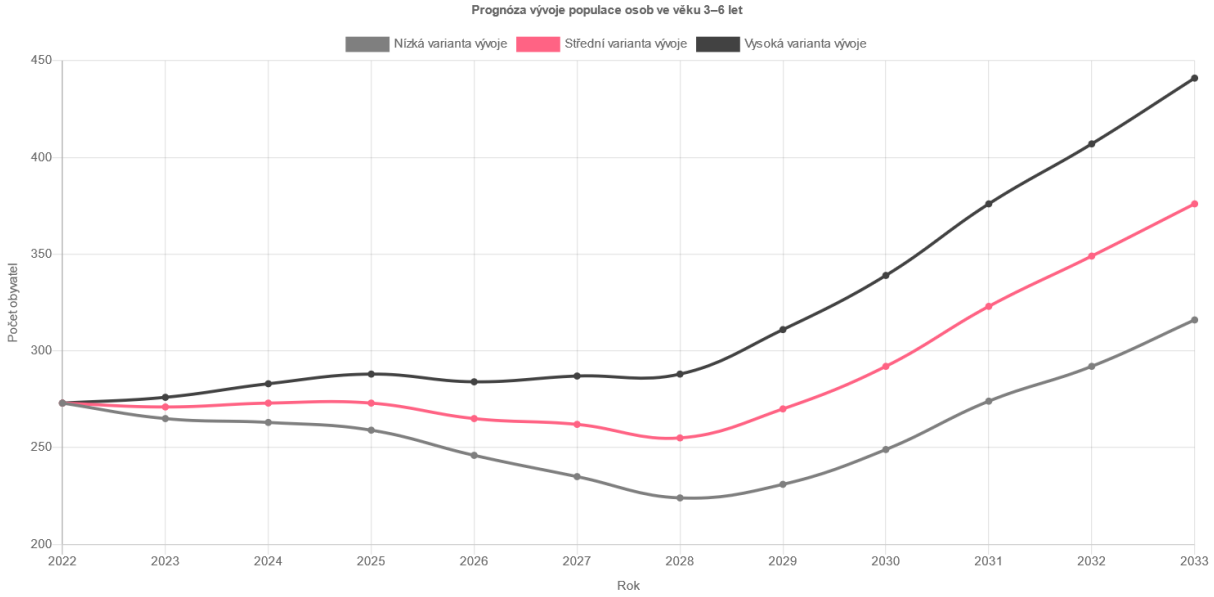

Vývoj celkové populace	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Nízká varianta	273	265	263	259	246	235	224	231	249	274	292	316
Střední varianta	273	271	273	273	265	262	255	270	292	323	349	376
Vysoká varianta	273	276	283	288	284	287	288	311	339	376	407	441

Trvalý nárůst školních dětí avizuje nutnost rozšíření kapacit základní školy. Nová ZŠ a MŠ, kterou plánujeme na území lokality Malý háj je nyní v územním řízení. V roce 2025 je reálné získat stavební povolení a následně při podpoře MHMP můžeme začít stavět. Než vyroste nová škola, je připravena studie na rekonstrukci pro navýšení kapacit současné ZŠ při ulici Kutnohorská.

Projekce budoucího vývoje populace v MČ Praha-Dolní Měcholupy ve věku 6-12 let

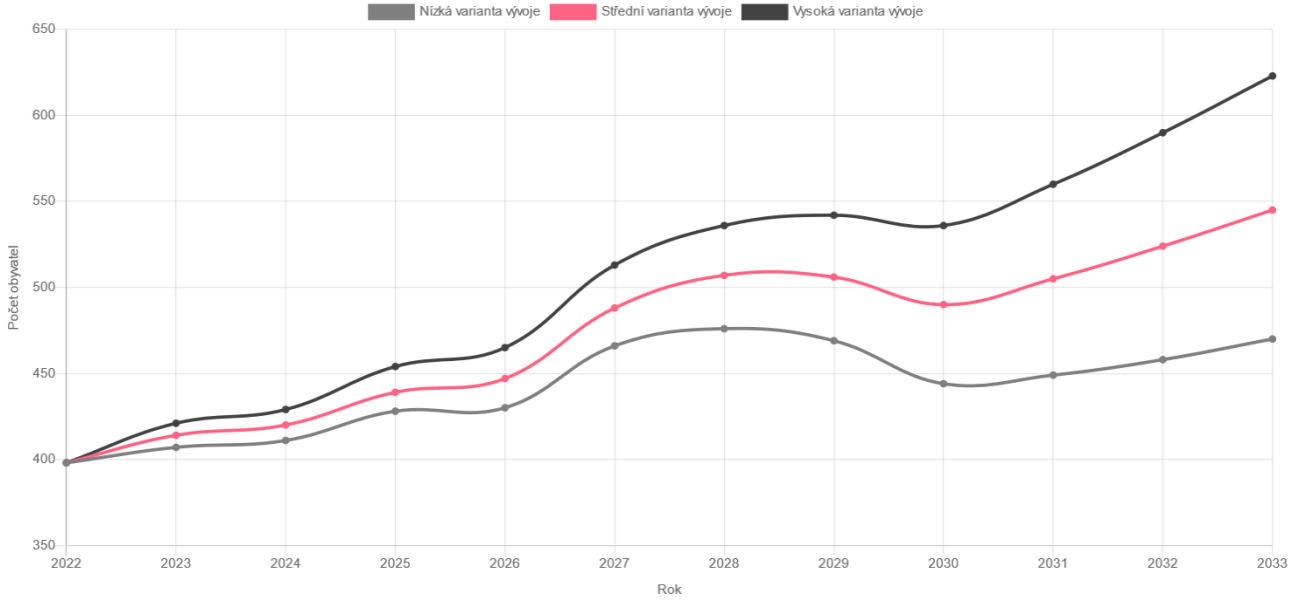

Vývoj celkové populace	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Nízká varianta	398	407	411	428	430	466	476	469	444	449	458	470
Střední varianta	398	414	420	439	447	488	507	506	490	505	524	545
Vysoká varianta	398	421	429	454	465	513	536	542	536	560	590	623

Projekce budoucího vývoje populace v MČ Praha-Dolní Měcholupy ve věku 7-15 let

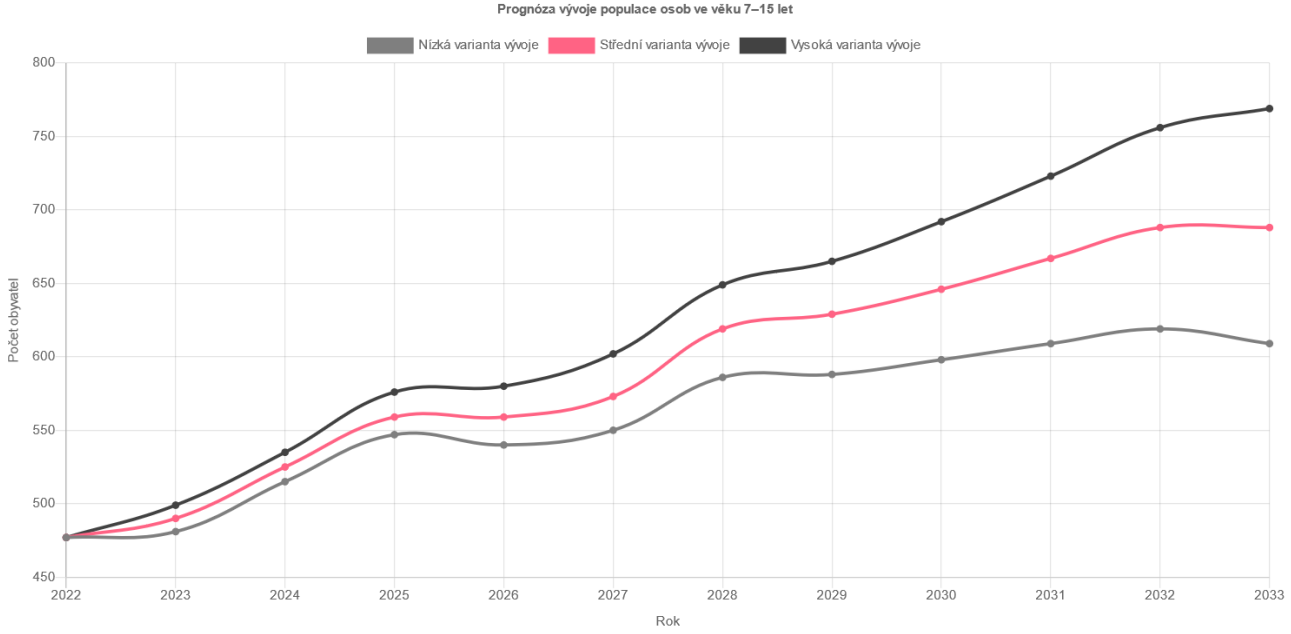

Vývoj počtu školáků 7-15 let	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Nízká varianta	477	481	515	547	540	550	586	588	598	609	619	609
Střední varianta	477	490	525	559	559	573	619	629	646	667	688	688
Vysoká varianta	477	499	535	576	580	602	649	665	692	723	756	769

Projekce budoucího vývoje populace v MČ Praha-Dolní Měcholupy ve věku 16-64 let

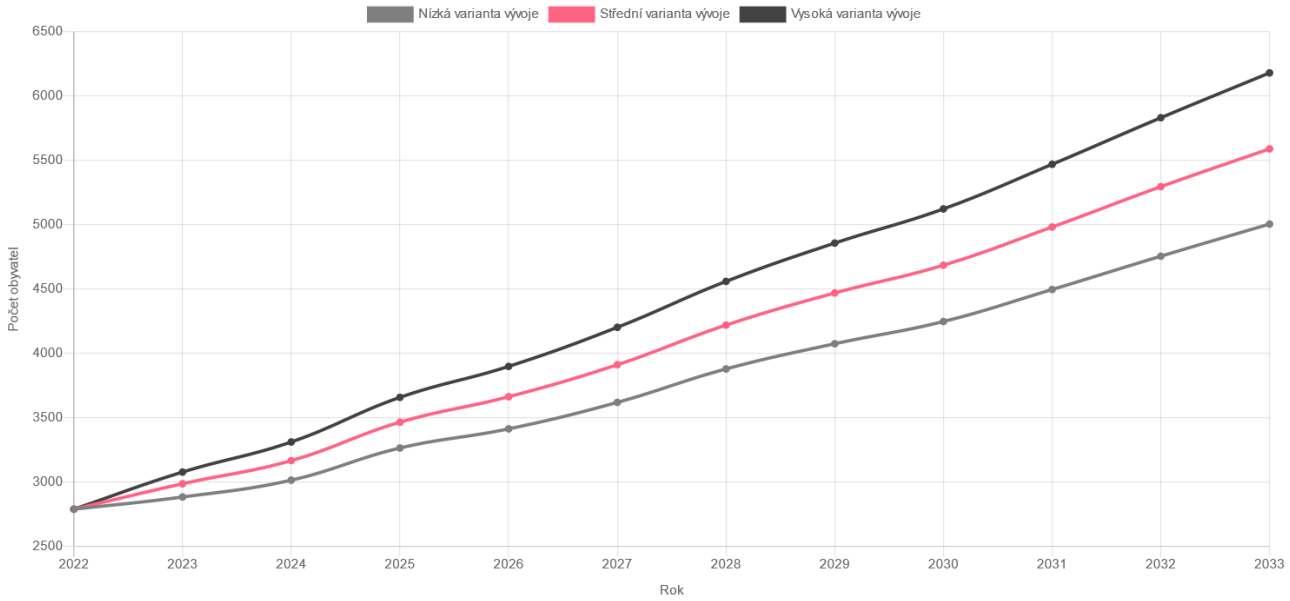

Vývoj počtu dospělé populace 16-64 let	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Nízká varianta	2787	2882	3013	3263	3412	3618	3878	4074	4247	4496	4755	5005
Střední varianta	2787	2985	3165	3464	3662	3911	4219	4469	4685	4982	5296	5590
Vysoká varianta	2787	3076	3310	3657	3898	4202	4559	4857	5123	5470	5832	6181

Naši senioři jsou velmi aktivní a účastní se veřejného života, počítali jsme s nimi při obsazování komunitního centra. Při prognóze budoucího vývoje musíme pamatovat na velký nárůst této věkové skupiny po roce 2029.

Projekce budoucího vývoje populace v MČ Praha-Dolní Měcholupy ve věku 65-100 let

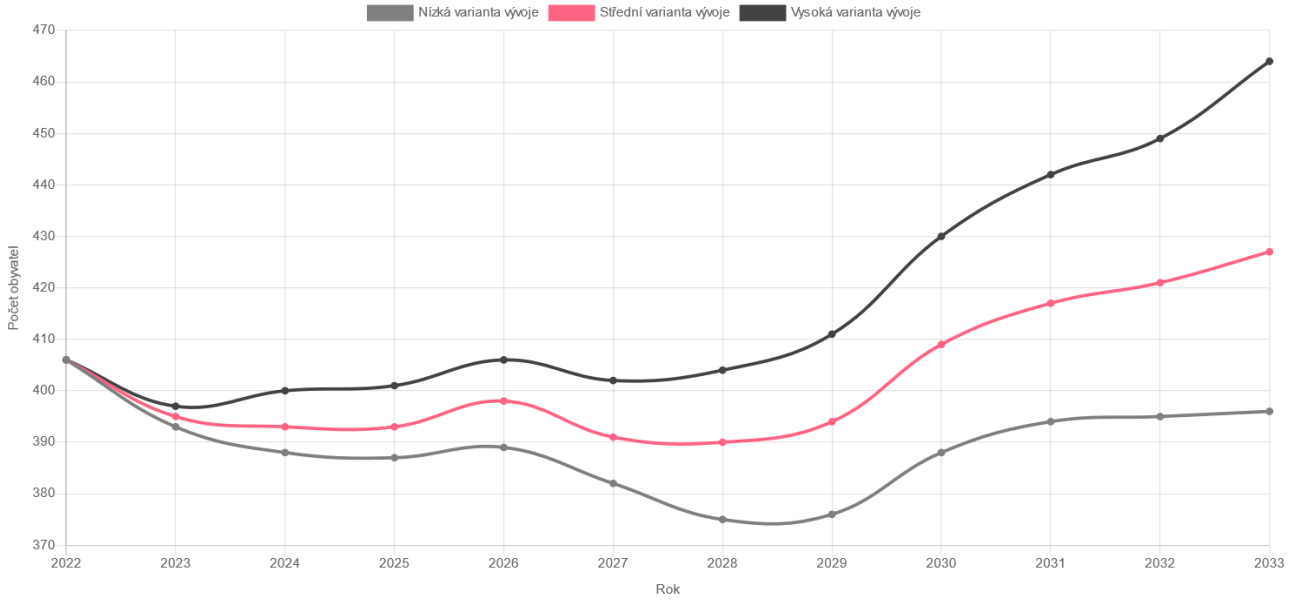

Vývoj počtu seniorů 65+	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Nízká varianta	406	393	388	387	389	382	375	376	388	394	395	396
Střední varianta	406	395	393	393	398	391	390	394	409	417	421	427
Vysoká varianta	406	397	400	401	406	402	404	411	430	442	449	464

Zdroj dat k projekcím budoucího vývoje populace: Demografický portál

III. Shrnutí Analýzy

Z vyhodnocení Analýzy vyplývá, že je nezbytné se primárně zaměřit na prevenci, osvětu a propagaci preventivních vyšetření (oblasti kardiovaskulárních onemocnění, nádorových onemocnění, diabetu, stop kouření, dietologie a zdravé výživy, podpora aktivního stáří a podpora pohybových aktivit, atd.). S tím se pojí nutnost prevence diabetu a kardiovaskulárních onemocnění již od dětského věku formou zajištění pohybu (organizovaných sportovních aktivit pro děti). Další oblastí prevence je i oblast zdravé výživy a zdravého životního stylu.

Osvětové akce pořádané ze strany MČ se tudíž budou zaměřovat nejen na oblasti citované v předchozím odstavci, ale i na prevenci vzniku závislostí na alkoholu, drogách, gamblerství apod., protože závislosti jsou problém, který má přímé či nepřímé dopady do oblasti zdraví a pohody obyvatel celkově, tato problematika se netýká pouze závislých osob.

Další oblastí osvěty jsou akce zaměřené na prevenci vzniku úrazů a případného poskytnutí první pomoci, a to nejen směrované vůči veřejnosti všech věkových kategorií, ale i vůči radním a zaměstnancům ÚMČ a příspěvkových organizací zřízených MČ.

Nezanedbatelnou další oblastí péče o zdraví je bezpečnost, a to nejen kriminalita, ale i subjektivní pocit bezpečnosti na území MČ jako celku. Součástí problematiky bezpečnosti je i bezpečnost práce na pracovišti v rámci ÚMČ a příspěvkových organizací.

Součástí aktivit a projektů je i oblast čistoty veřejného prostoru, osvěta v oblasti ochrany všech složek životního prostředí včetně snižování hluku z dopravy a včetně kvality ovzduší.

V roce 2023 vznikla Skupina pro životní prostředí ve složení – 2 zastupitelé (koalice, opozice) a 2 občané.

Sociální komise a Klub seniorů kromě své běžné činnosti organizují nové akce na podporu zdraví, sousedských vztahů s charitativním přesahem. Jedná se o Den Zdraví a Dobrobazar.

Problematiku bezdomovectví aktivně řeší MP a pro místního bezdomovce MČ pořídila maringotku při cyklostezce v blízkosti hasičské zbrojnice. V současnosti se snažíme ve spolupráci s Prahou 15 koordinovat životní podmínky pana J. a pořádek při cyklostezce. Sociální odbor Prahy 15 odvádí důslednou práci a věříme, že povede ke zlepšení situace.

SWOT analýza

SWOT analýza ukazuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby MČ, na které je potřeba se zaměřit nebo podporovat jejich rozvoj. SWOT analýza vychází z Analýzy zdravotního stavu obyvatel z července roku 2021 a dotazníkových šetření.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• členství v Národní síti Zdravých měst = využívání metod participace s veřejností v oblasti zdraví a zkušeností odborníků • využití školských prostor pro realizaci volnočasových a sportovních aktivit a programů • velké množství zelených ploch, parků, hřišť, volnočasových prostorů • sociální poradna zdarma • dobré podmínky k aktivní rekreaci – cyklostezky, příroda, parky, sportovní vyžití • organizace veřejných akcí zaměřených na zdravý životní styl, výživu, sportovní akce • snižující se počet infekčních onemocnění (např. hepatitidy) • Kilo pro Dolní – participace občanů na zlepšování veřejného prostoru • Skvělá spolupráce se sociálním odborem na Praze 15	• stárnutí populace • výskyt lokalit na území MČ, kde se obyvatelé necítí bezpečně • nedostatek vhodné struktury a dostatečného počtu zdravotních služeb na části území MČ • nedostačující kapacita školských zařízeních • zátěž hlavní komunikace Kutnohorská
PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
• větší osvěta v sociální i zdravotní oblasti pro všechny věkové kategorie • výstavba nových sportovišť • zvýšení počtu ordinací a lékařů • dotace z EU, státu a HMP • přirozený zájem občanů o zdraví a sport • workshop na téma 1. pomoc pro děti • větší nabídka veřejných akcí zaměřených na aktivní trávení volného času • rozvoj činností pro aktivní stáří	• měnící se sociální skladba obyvatelstva a s ní související nárůst kriminality • zahušťování obytné zástavby, s důsledkem snížení kvality obytného prostředí pro stávající obyvatele • úbytek zeleně v důsledku nové výstavby • snížení kvality života v důsledku klimatických změn, pokud nebudou realizovány adaptační programy • nárůst počtu osob se závislostí (drogy, alkohol, gamblerství, nikotin apod.) • neochota obyvatel převzít zodpovědnost za své zdraví • stoupající počet úmrtí na kardiovaskulární choroby • stoupající počet úmrtí na nádorová onemocnění • stoupající počet diabetiků, pacientů s astmatem a alergiemi • pokles zájmu obyvatel o aktivity zaměřené na zdravý životní styl – veřejné akce, sport, přednášky – osvěta • nedostatek finančních prostředků na propagaci a realizaci aktivit podporujících zdraví a zdravý životní styl • výstavba vysokorychlostní železniční trati (VRT)